

แนวโน้มเกี่ยวกับลัทธิราชาธิปไตยในสมัยปัจจุบัน

ในบทที่ ๒ และบทที่ ๓ ผู้เขียนได้กล่าวถึงเรื่องลัทธิราชาธิปไตยซึ่งได้กำเนิดขึ้นมาในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ คือในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ตลอดมาจนถึงแนวความคิดเกี่ยวกับลัทธิราชาธิปไตยในสมัยรัฐธรรมนูญ ซึ่งได้มีการปลูกฝังและเผยแพร่ขึ้นในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีครั้งแรกมาแล้ว ในบทที่ ๕ นี้ผู้เขียนใคร่จะรวบรวมข้อมูลเพื่อให้เห็นว่าในสมัยปัจจุบันนี้เราจะคิดว่ารัฐบาลก็ยังดำเนินนโยบายราชาธิปไตยอยู่ แม้จะไม่ได้แสดงให้เห็นโดยชัดเจนนักก็ตาม แต่ก็มีความสามารถในการปฏิบัติบางอย่างที่แสดงว่ามีการใช้นโยบายราชาธิปไตยในประเทศไทย ก่อนที่จะกล่าวถึงนโยบายราชาธิปไตยในปัจจุบันนี้ ก็จะขอกล่าวถึงเหตุการณ์ในสมัยที่จอมพล ป. พิบูลสงครามขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีครั้งที่สองเสียก่อน เพราะในสมัยนั้นก็มีการนำเอาลัทธิราชาธิปไตยมาใช้^๑ ทั้งนี้เพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในหมู่คนไทย สิ่งที่จะหลีกเลี่ยงไม่ได้จากการใช้นโยบายราชาธิปไตยก็คือการต่อต้านชนกลุ่มน้อยที่มีอิทธิพลทางเศรษฐกิจในประเทศ ดังนั้นจอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงได้หันกลับมาใช้มาตรการที่เข้มงวดกวัดกันต่อชาวจีนอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้เขียนจะขอกล่าวถึงการดำเนินนโยบายราชาธิปไตยในสมัยนั้นโดยสังเขปก่อนที่จะกล่าวถึงแนวโน้มเกี่ยวกับลัทธิราชาธิปไตยในสมัยปัจจุบันต่อไป

๑. ลัทธิราชาธิปไตยในสมัยที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีครั้งที่ ๒
(พ.ศ. ๒๔๘๑ - ๒๔๙๐)

หลังจากที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม หมดอำนาจไปในปี พ.ศ. ๒๔๘๕ แล้ว ก็ออกไปอยู่นอกวงการเมืองระยะหนึ่ง ในระยะนี้รัฐบาลได้เปลี่ยนไปอีกหลายชุด จนกระทั่งถึงรัฐบาลซึ่งหลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี จึงได้มีการก่อรัฐประหารยึดอำนาจรัฐบาลกันอีกครั้งหนึ่ง โดยมีจอมพลผิน ชุณหะวัณ (ในขณะทำหน้าที่รัฐประหารมียศพลโท) เป็นหัวหน้าทำการเมื่อวันที่ ๕

^๑ Frank C. Darling, Thailand and the United States
(Washington D.C. : Public Affairs Press, 1965) p. 72.

พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๕๐ ^๒ โดยอ้างว่ารัฐบาลปัจจุบันไม่อาจแก้ปัญหาการครองชีพของประชาชนและการคอร์รัปชันได้ เมื่อกระทำรัฐประหารสำเร็จแล้ว คณะรัฐประหารก็ได้ไปเชิญจอมพล ป. พิบูลสงครามมาเป็นหัวหน้าคณะต่อไป

ในคืนก่อนคณะรัฐประหารได้ทำการติดต่อขอให้นายควง อภัยวงศ์ รับผิดชอบรับเป็นนายกรัฐมนตรีจัดตั้งรัฐบาลขึ้น เมื่อนายควง อภัยวงศ์ ตกลงรับ จึงได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๔๕๐^๓ แต่ในไม่ช้า คณะรัฐประหารก็บังคับให้นายควง อภัยวงศ์ ลาออกจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๔๕๑^๔ ซึ่งนายควง อภัยวงศ์ จำต้องยินยอมเพราะไม่อาจจะรักษาสถานการณไว้ได้ เนื่องจากไม่มีกำลังทหารอยู่ในมือ ในที่สุดจอมพล ป. พิบูลสงคราม ก็ได้กลับเข้ามาใช้อำนาจอีกครั้งหนึ่ง โดยได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๔๕๑^๕

เพื่อที่จะให้ชาวจีนคลายความวิตกกังวลเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลที่มีต่อชาวจีน จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ให้คำรับรองต่อผู้นำชาวจีนที่ไปเยี่ยมคารวะในโอกาสที่ทำรัฐประหารสำเร็จว่า จะไม่มีการปฏิบัติกรเป็นปฏิปักษ์ต่อชาวจีนอีกต่อไป พร้อมทั้งขอร้องให้ชาวจีนตั้งมั่นอยู่ในความสงบ^๖ และได้ออกแถลงการณ์ในเดือนธันวาคมปีเดียวกันนั้น มีข้อความบางตอนที่เกี่ยวกับชาวจีนดังนี้...การจำกัดเขตหวงห้ามสำหรับคนต่างดาว การสงวนอาชีพบางอย่างให้แก่คนไทย และมาตรการอื่น ๆ ที่ได้ดำเนินไปสมัยก่อนนั้น เป็นเพียงส่วนหนึ่งของนโยบายในระหว่างสงคราม โดยมีความมุ่งหมายที่จะป้องกันมิให้ฝ่ายญี่ปุ่นเข้าควบคุมประเทศ.....

^๒ ไทน้อย, ประสพการณ์ ๓๔ ปีแห่งระบอบประชาธิปไตย (พระนคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดพรพิทยา, ๒๕๐๔) หน้า ๕๕๐.

^๓ บุญช่วย ศรีสวัสดิ์, พันตรี ควง อภัยวงศ์ นายกรัฐมนตรี ๔ สมัย (พระนคร : โรงพิมพ์รับพิมพ์, ไม่ปรากฏ พ.ศ.) หน้า ๔๔๔.

^๔ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๖๖.

^๕ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๑๓.

^๖ ชัยคัมภีร์ มุขหัตถ์, ชาวจีนในประเทศไทยกับปัญหาการค้าการเมือง วารสารสังคมศาสตร์ ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑ มกราคม ๒๕๑๓, หน้า ๑๑๕.

การปฏิวัติการต่าง ๆ ในอดีตคงกล่าวแล้วจะไม่มีทางเกิดขึ้นอีก^๑ ซึ่งแสดงว่ารัฐบาลมีนโยบายผ่อนปรนต่อชาวจีนลงมีไบน้อย

๑.๑ การเข้ามาสู่ประเทศไทยของลัทธิคอมมิวนิสต์ ก่อนที่จะกล่าวถึงเรื่องลัทธินิยมในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีครั้งที่สองต่อไป จะขอย้อนกล่าวถึงการเคลื่อนไหวของชาวจีนในระยะหลัง โดยเฉพาะความเป็นมาของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ซึ่งยังมีได้เคยกล่าวถึงมาเลยเสียก่อน

พรรคคอมมิวนิสต์ได้เริ่มกำเนิดขึ้นในประเทศจีนเมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๔๖๔ หลังจาก คร.ซุนยัตเซ็น ทำการปฏิวัติล้มราชวงศ์แมนจูได้ไม่นานนัก ในระยะนั้นสาธารณรัฐจีนยังไม่มั่นคง จึงต้องยอมรับให้พรรคคอมมิวนิสต์จีนเข้ามาบริหารประเทศร่วมกันตั้งแต่วันที่ พ.ศ.๒๔๖๖ ต่อมาในปี พ.ศ.๒๔๗๐ พรรคคอมมิวนิสต์จีนได้ทำการก่อวินาศกรรมท่าสายอย่างกว้างขวาง รัฐบาลจึงได้เริ่มทำการกวาดล้าง ทำให้สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ต้องหลบหนีภัยออกไปยังประเทศต่าง ๆ ในปี พ.ศ.๒๔๗๖ รัฐบาลได้ทำการกวาดล้างอีกครั้งหนึ่ง ปรากฏว่ามีจีนคอมมิวนิสต์คนสำคัญ ๆ หนีเข้ามาในเมืองไทยเป็นจำนวนมาก และได้รวบรวมกันจัดตั้งเป็นขบวนการพรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยขึ้นเมื่อ พ.ศ.๒๔๗๕ นอกจากเผยแพร่คำเนิ่นการในหมคนจีนแล้ว ก็ยังมีนักศึกษาและนักเขียนชาวไทยที่ถือคนว่ามีความคิดก้าวหน้า ได้เกิดความเลื่อมใสเข้าร่วมมือด้วย พรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยจึงได้เกิดขึ้น

รัฐบาลไทยในสมัยนั้นได้ตระหนักถึงผลร้ายของการเผยแพร่ลัทธินี้ จึงได้ออกพระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พ.ศ.๒๔๗๖ ซึ่งได้กำหนดโทษผู้ที่สนับสนุนลัทธิคอมมิวนิสต์ไว้ดังนี้ ผู้ที่สนับสนุนส่งเสริมคอมมิวนิสต์ หรือลัทธิคอมมิวนิสต์ด้วยวาจาหรือลายลักษณ์อักษร หรือเอกสารตีพิมพ์ หรือด้วยอุบายใด ๆ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี และปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท

^๑เรื่องเดียวกัน

^๒ ยูเฟรต มิลลิแกน, บทบาทของชาวจีนในประเทศไทย, วิทยานิพนธ์ชั้นปริญญาโท เสนอต่อคณะบัณฑิตรวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๐, หน้า ๑๓๔.

^๓ "พระราชบัญญัติว่าด้วยคอมมิวนิสต์ พุทธศักราช ๒๔๗๖" ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๕๐, วันที่ ๒ เมษายน ๒๔๗๖, มาตรา ๔, หน้า ๑๑.

สำหรับผู้ที่ เป็นหัวหน้า ผู้จัดการ หรือพนักงานของสมาคมใด ๆ
จะเป็นสมาคมลับหรือมีใจก็ตาม หากว่าเป็นสมาคมอันมีความประสงค์
ที่จะสนับสนุน ส่งเสริมคอมมิวนิสต์หรือลัทธิคอมมิวนิสต์ ก็มีความผิด
และต้องระวางโทษเช่นเดียวกับที่กล่าวข้างต้น^{๑๐}

การที่มีกฎหมายกำหนดลงโทษบุคคลผู้สนับสนุนลัทธิคอมมิวนิสต์เช่นนี้ ทำให้พวก
คอมมิวนิสต์ในไทยต้องคำนึงงานใต้ดินตลอดมา และเมื่อสงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุดลง ชาวจีน
ที่นิยมคอมมิวนิสต์ก็ได้มีการเคลื่อนไหวอย่างคึกคักขึ้น เพราะเมื่อก่อนผู้นำจีนคอมมิวนิสต์กำลัง
ประสบชัยชนะเหนือพวกจีนคณะชาติ เมื่อเจียงไคเช็คสูญเสียแผ่นดินใหญ่ให้แก่ฝ่ายคอมมิวนิสต์
จนต้องอพยพไปอยู่ไต้หวัน ความภาคภูมิใจในประเทศของพวกจีนฝ่ายขวาก็ลดลง แต่รัฐบาลลับ
ต้องเผชิญกับการแทรกซึมบ่อนทำลายของฝ่ายคอมมิวนิสต์มากขึ้น ซึ่งนอกจากจะดำเนินการในหมู่
ชาวจีนแล้ว ยังรวมไปถึงคนไทยโดยทั่วไปอีกด้วย จึงเป็นผลให้รัฐบาลต้องหันกลับมาใช้มาตรการ
ที่เข้มงวดกวาดล้างชาวจีนอีกระยะหนึ่ง^{๑๑}

๑.๒ การแสวงหาความสนับสนุนจากชาวจีนในประเทศไทยของจีนคณะชาติและ
จีนคอมมิวนิสต์ หลังจากสงครามโลกครั้งที่สองได้สิ้นสุดลง พวกชาวจีนในประเทศไทยก็ได้เปิด
โรงเรียนขึ้นทำการสอนใหม่ บรรดาโรงเรียนทั้งหลายที่ทางการสั่งปิดในระหว่างสงครามโลก
ครั้งที่สองนั้น ก็กลับเปิดดำเนินการขึ้นใหม่อีก และยังได้จัดตั้งเพิ่มขึ้นอีกมากมาย ทั้งในส่วนกลาง
และส่วนภูมิภาค ปรากฏว่ามีจำนวนรวมทั้งสิ้นกว่า ๕๐๐ โรงเรียน^{๑๒} ในระยะนี้โรงเรียนได้
เริ่มแบ่งออกเป็น ๓ พวก คือฝ่ายขวา ฝ่ายซ้าย และฝ่ายเป็นกลาง ฝ่ายขวานิยมรัฐบาลจีนคณะชาติ
โดยยึดสถานทูตจีนที่กรุงเทพฯ ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๘ เป็นเสมือนกระทรวงศึกษาธิการของตน ฝ่ายซ้าย
นิยมจีนคอมมิวนิสต์ซึ่งมีเม่าเซกุงเป็นผู้นำ ไม่ยอมขึ้นต่อสถานทูต ทั้งสองฝ่ายแสวงหาความสนับสนุน
จากชาวจีนในประเทศไทย โดยใช้โรงเรียนเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้สึกชาตินิยมและลัทธิ

^{๑๐} เรื่องเดียวกัน, มาตรา ๕.

^{๑๑} ขจักษ์ บุษพันธ์, หน้า ๑๑๘.

^{๑๒} G. William Skinner, Chinese Society in Thailand :

ของคน ส่วนฝ่ายกลางเป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการศึกษาโดยแท้จริง ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมือง^{๑๓}

นอกจากจะอาศัยโรงเรียนจีนเป็นแหล่งแสวงหาความอ่อนน้อมจากชาวจีนในประเทศไทยแล้ว ทั้งสองฝ่ายยังได้อาศัยหอการค้าจีนตลอดจนสมาคมต่าง ๆ อีกด้วย ทั้งนี้เพราะหอการค้าจีนมีอิทธิพลต่อชาวจีนในประเทศไทยเป็นอย่างมาก ถ้าหากสามารถเข้าควบคุมได้แล้ว ก็จะเข้าไปมีอิทธิพลต่อชุมชนชาวจีนได้โดยง่ายยิ่งขึ้น^{๑๔} ในปี ๒๔๕๓ หอการค้าจีนมีสมาชิกมากกว่า ๕,๐๐๐ คน รวมทั้งเอกอัครราชทูตและที่เป็นห้างร้าน ตั้งแต่เจ้าของร้านค้าเล็ก ๆ ไปจนถึงพ่อค้าที่มั่งคั่งและมีอิทธิพลยิ่งใหญ่ที่สุดในประเทศไทย หน้าที่ของหอการค้าจีนก็คือส่งเสริมประโยชน์ในทางการค้าของคนจีน ทำการต่อสู้กับกฎหมายและนโยบายของรัฐบาลไทยที่ขัดกับผลประโยชน์ของคนจีนโดยทั่วไป ทำการหิมพ้เผยแพรข่าวเกี่ยวกับการค้าให้พ่อค้าจีนได้รู้ นอกจากนี้บริการในค่านธุรกิจและการค้าแล้ว ยังได้สนับสนุนการศึกษาจีนอย่างแข็งขัน เป็นคนกลางระหว่างชาวจีนกับรัฐบาลไทย และทำหน้าที่เป็นโฆษกของชาวจีนทั้งหมด แม้รัฐบาลไทยเองก็ยอมรับความสำคัญของหอการค้าจีน และได้เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่หอการค้าจีนมาแล้ว เพื่อให้ช่วยเหลือในปัญหาที่เกี่ยวกับคนจีนเป็นส่วนรวม เช่น เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๔ รัฐบาลได้มอบให้หอการค้าจีนเป็นคนกลางทำการเจรจากับรัฐบาลจีนคอมมิวนิสต์ในการเนรเทศคนจีนจากประเทศไทยไปยังผืนแผ่นดินใหญ่ของประเทศจีน^{๑๕} หอการค้าจีนจึงเป็นจุดศูนย์กลางของคนจีนทั้งหมด และมีอิทธิพลต่อคนจีนอย่างยิ่ง

การแก่งแย่งกันที่จะเข้าควบคุมหอการค้าจีนทำให้เกิดการพิพาทกันในระหว่างทั้งสองฝ่าย เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๔ เจ้าหน้าที่หอการค้าจีนฝ่ายนิยมจีนคณะชาติรวมทั้งประชาชนได้พากันต้อนตัวออกจากกองกำรวนี้ หลังจากเกิดพิพาทกับคนสำคัญของหอการค้าจีนที่เป็นฝ่ายนิยมคอมมิวนิสต์ เนื่องจากหอการค้าจีนมีความสำคัญมากแก่ชาวจีนในประเทศ คนจีนทั้งสองฝ่ายและ

^{๑๓} ยูฟเวส มีลลิแกน, หน้า ๖๔.

^{๑๔} Victor Furcell, The Chinese in Southeast Asia London : Oxford University Press, 1966) p. 160.

^{๑๕} กมล จันทรส, อิทธิพลของชาวจีนโพ้นทะเล เรียบเรียงจากเรื่องของ Lois Mitchison และ Richard I. Coughlin (พระนคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์, ๒๕๐๖) หน้า ๓๒๐ - ๓๓๑.

เจ้าหน้าที่ไทยต่างก็ใช้ความพยายามที่จะให้ประนีประนอมกัน ดังนั้นการพิพาทที่เกิดขึ้นจึงสิ้นสุดลงอย่างรวดเร็ว^{๑๖}

จากการที่ทั้งสองฝ่ายทำการแข่งขันกันในการเผยแพร่อิทธิพลของตนให้กับคนจีน ทำให้รัฐบาลของจอมพล ป. พิบูลสงคราม เริ่มนำเอาลัทธิชาตินิยมมาใช้อีก เพื่อจะต่อต้านอิทธิพลของชาวจีน จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้เคยกล่าวในที่ประชุมหนึ่งสื่อพิมพ์ว่า "ข้าพเจ้าจะปล่อยให้ต่างชาติเขามาอยู่เต็มบ้านเต็มเมือง แยกที่อยู่ แยกที่พำมาหากินของคนไทย แล้วคนไทยต้องเข้าไปอยู่ในป่าเขานั้นไม่ได้เป็นอันขาด"^{๑๗} ดังนั้นมาตรการ เพื่อควบคุมอิทธิพลของคนจีน จึงได้เกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่ง

๑.๓ มาตรการปฏิบัติต่อชาวจีน ในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงครามเป็นนายกรัฐมนตรีครั้งที่สองนี้ มีอิทธิพลจากภายนอกประเทศเข้ามาแทรกแซง โดยเฉพาะอิทธิพลของชาวจีนทั้งจีนคณะชาติและจีนคอมมิวนิสต์ ซึ่งต่างฝ่ายต่างพยายามใช้ลัทธิชาตินิยมมาโน้มน้าวจิตใจของประชาชนชาวจีนในประเทศไทยให้เขาเป็นฝ่ายคน เป็นผลให้มีการเคลื่อนไหวทางการเมืองในหมู่ชาวจีนในประเทศไทย ทั้งที่เป็นฝ่ายนิยมจีนคอมมิวนิสต์และนิยมจีนคณะชาติดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องพยายามยับยั้งการแทรกแซงโดยการกำหนดมาตรการบางอย่างขึ้นควบคุมชาวจีนทั้งในทางการเมือง อันได้แก่การ เข้มงวดกวัดขังต่อชาวจีน เพื่อป้องกันการแทรกซึมบ่อนทำลายของคอมมิวนิสต์ การกำหนดจำนวนคนต่างด้าวเข้าประเทศ และการเพิ่มค่าธรรมเนียมคนต่างด้าว นอกจากนั้นยังได้ควบคุมงานเศรษฐกิจและสังคม โดยการ เข้มงวดกวัดขังต่อโรงเรียนจีน ส่งวนอาชีวะให้แก่คนไทย และควบคุมการถือกรรมสิทธิ์ที่ดินเพื่อหาทางลดอิทธิพลทางเศรษฐกิจของคนจีนลง นอกจากนี้ยังมีมาตรการอื่น ๆ ขึ้นควบคุมในด้านต่าง ๆ อีกด้วย ซึ่งจะได้กล่าวถึงโดยละเอียดต่อไป

๑.๓.๑ มาตรการปฏิบัติทางด้านการเมือง รัฐบาลได้พยายามยับยั้งอิทธิพลของชาวจีนในประเทศไทย โดยการปฏิบัติการอย่างเด็ดขาดต่อทั้งสองฝ่าย โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นฝ่ายจีนคณะชาติ หรือฝ่ายจีนคอมมิวนิสต์ ทั้งนี้เพราะรัฐบาลได้ตระหนักถึงภัยในทางเศรษฐกิจที่จะได้รับจากชาวจีนนั่นเอง จะเห็นได้จาก ...แม้ว่าท่านนายกรัฐมนตรีจะทราบถึงการปฏิบัติ

^{๑๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๓๕.

^{๑๗} ลีรี เปรมจิตต์, ประวัติศาสตร์ไทยในระบอบประชาธิปไตย ๓๐ ปี (พระนคร : โรงพิมพ์เพ็ญอักษร, ๒๕๐๕) หน้า ๔๘๖.

การของพวกเขาองค์ประกอบที่มีค่าเป็นของประเทศใกล้เคียง ตลอดจนทราบถึงการดำเนินงาน
บางอย่างของพวกเขาองค์ประกอบภายในประเทศก็ตาม ท่านนายกรัฐมนตรีก็มีใ้คิดว่าเรื่องดังกล่าว
มีความสำคัญมากนัก... ท่านกลับพิจารณาถึงการคุกคามที่อาจจะเกิดขึ้นจากชาวจีนในประเทศไทย
ที่จะมีต่อเศรษฐกิจของประเทศ และความเป็นอยู่ของคนไทย... ✕ มาตรการที่กำหนดขึ้นควบคุม
จึงกล่าวได้ว่าเป็นมาตรการที่ควบคุมคนจีนโดยทั่วไปเป็นส่วนมาก อย่างไรก็ตามรัฐบาลได้มีมาตรการ
ปฏิบัติ เพื่อป้องกันการแทรกซึมของเหล่าสายของคอมมิวนิสต์โดยเฉพาะขึ้นในภายหลังด้วย

- การกำหนดจำนวนคนต่างดาวเข้าประเทศ แต่ได้มีชาวจีนเข้า

ประเทศไทยได้โดยไม่จำกัดจำนวน และเข้ามาตั้งรกรากอยู่ในประเทศไทย โดยที่มีการกลับออกไป
เพียงส่วนน้อย ทำให้ชาวจีนในประเทศไทยเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว ในปี ๒๔๕๐ อัตราส่วนของ
ชาวจีนต่อประชากรทั้งประเทศมีถึงร้อยละ ๒.๘ ✕ ทั้งนี้เพราะชั่วระยะเวลาเพียง ๒ ปี คือในปี
พ.ศ. ๒๔๔๘ ถึง ๒๔๕๐ นั้น ชาวจีนต่างดาวได้อพยพเข้ามาในประเทศไทยถึงหนึ่งแสนเจ็ดหมื่นคน
การเข้ามาในประเทศไทยของชาวจีนเป็นจำนวนมากนี้เอง ที่ทำให้รัฐบาลตระหนักถึงภัยที่จะเกิดขึ้น
ในวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๔๕๐ รัฐบาลก็ได้กำหนดโควตาคนเข้าเมืองขึ้นใหม่ โดยกำหนดให้คนจีนเข้า
ประเทศได้หนึ่งหมื่นคนในระยะเวลาที่เหลืออยู่ในปีนั้น และโควตาสำหรับคนประเทศอื่น ๆ ได้ประเทศ
ละ ๒๐๐ คน จำนวนคนจีนเข้าประเทศดังกล่าวนี้ได้ถูกยกเลิกเมื่อปี ๒๔๕๓ โดยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้า
เมืองฉบับใหม่ ซึ่งกำหนดว่าคนของทุกประเทศจะเข้าประเทศไทยได้ประเทศละ ๒๐๐ คนต่อ ๑ ปี^{๒๐}
ดังนั้น ไทยจึงได้จำกัดจำนวนคนจีนเข้าประเทศลงให้เหลือเพียงมีละ ๒๐๐ คน เท่ากับคนต่างดาว

✕ Donald E. Nuechterlein, Thailand and the Struggle
for Southeast Asia (New York : Cornell University Press, 1965)
p. 101.

✕ นาวาเอก ประสา คณิศฐาติ ร.น., "ชาวจีนในประเทศไทย" วารสาร
วิทยาลัยการทัพบก, ฉบับที่ ๒ ปีที่ ๔, มีนาคม ๒๕๑๒, หน้า ๔๑.

^{๒๐} Frank H. Golay and Others, Underdevelopment and
Economic Nationalism in Southeast Asia (Ithaca and London :
Cornell University Press, 1969) pp.294 - 295.

จากประเทศอื่นตั้งแต่ปี ๒๔๕๓ นี้ คอมาในปี ๒๔๕๕ รัฐบาลได้ออกพระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวนคนต่างดาวเข้าเมืองประจำปี ๒๔๕๕ (ฉบับที่ ๒) ขึ้น เปลี่ยนข้อความในมาตรา ๑ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง ๒๔๕๓ เป็น "สองร้อยคนสำหรับคนต่างดาวประเภทเข้าเมืองแต่ละประเทศ ประเทศที่มีสัมพันธภาพทางการทูตกับประเทศไทยภายหลังเดือนมกราคม ให้ลดจำนวนลงตามส่วนของจำนวนเดือนที่ล่วงไปแล้ว"^{๒๑} จำนวนคนต่างดาวเข้าเมืองปีละ ๒๐๐ คนนี้ก็ใช้ได้ต่อมาจนปัจจุบัน

- การเพิ่มค่าธรรมเนียมคนต่างดาว นอกจากการควบคุมจำนวนคนต่างดาวเข้าเมืองแล้ว วิธีแก่อีกวิธีหนึ่งที่รัฐบาลนำมาใช้ เพื่อมิให้คนจีนเข้าประเทศไทยเป็นจำนวนมาก เพื่อจะหาทางกอบโกยส่งเงินกลับไปบ้านเกิดของชนก็คือการเพิ่มค่าธรรมเนียมคนต่างดาว ซึ่งเพิ่มขึ้นเพื่อให้นักเงินจอบ ๆ ไม่อาจจะเสียได้^{๒๒} หลังจากสงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุดลงนั้น ชาวจีนที่เขามาอาศัยในประเทศไทย เสียค่าธรรมเนียมคนต่างดาวเพียง ๒๐๐ บาท แต่พระราชบัญญัติคนเข้าเมืองได้กำหนดเพิ่มเงินค่าธรรมเนียมขึ้นเป็น ๑,๐๐๐ บาท^{๒๓} ดังนั้นการเพิ่มค่าธรรมเนียมคนต่างดาวจึงเป็นมาตรการปฏิบัติที่รัฐบาลกำหนดขึ้นเพื่อควบคุมคนจีนอีกประการหนึ่ง

- การเฝ้าระวังควบคุมชนต้อชาวจีนเพื่อป้องกันการแทรกซึมบ่อนทำลายของคอมมิวนิสต์ จอมพล ป. พิบูลสงคราม กลับเข้ามาบริหารประเทศเป็นครั้งที่สองในระยะเวลาที่ชาวจีนโพ้นทะเลกำลังหันไปนิยมจีนคอมมิวนิสต์ ทั้งนี้เพราะตั้งแต่ปี ๒๔๕๑ ถึงปี ๒๔๕๓ สื่อเสียงและอำนาจของคอมมิวนิสต์เริ่มมีเพิ่มขึ้นในหมู่คนจีนในประเทศไทย ทั้งนี้เพราะพวกคอมมิวนิสต์มีชัยครั้งแล้วครั้งเล่าเหนือพวกจีนกษัตริย์ และในที่สุดก็ครอบครองดินแดนคืนใหญ่ไว้ได้ทั้งหมด ความรักชาติและความหวังของคนจีนในประเทศไทยแสดงให้เห็นชัดขึ้นในเวลาอันรวดเร็ว จากการก่อตั้งรัฐบาลใหม่ขึ้นในปักกิ่ง เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๕๒ องค์การคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย

^{๒๑} "พระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวนคนต่างดาวเข้าเมืองประจำปี ๒๔๕๕ (ฉบับที่ ๒)" ราชกิจจานุเบกษา, ตอนที่ ๖๓ เล่ม ๖๘, วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๔๕๕, หน้า ๓๕๘๗.

^{๒๒} กมล จันทรสร, หน้า ๑๕๑.

^{๒๓} Frank H. Golay, pp. ๒49 - ๒95.

ก็สามารถติดต่อเรียกร้องความจงรักภักดีและความรู้สึกชาตินิยมในหมู่คนจีนทั้งหมดได้เป็นครั้งแรก
พรรคคอมมิวนิสต์จีนแห่งประเทศไทย ซึ่งได้เคยปฏิบัติการกึ่งเปิดเผยไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติ
การใต้ดินมาตั้งแต่ปี ๒๔๔๕ ก็ได้เริ่มเป็นพลังที่สำคัญทางการเมืองในหมู่ชาวจีน ในเดือนกรกฎาคม
๒๔๕๑ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ประมาณไว้ว่า จีนคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยมีประมาณ
๕๐,๐๐๐ คน ถึงแนวความคิดที่สำคัญ ๆ จะมีไม่ถึง ๕,๐๐๐ คนก็ตาม^{๒๔} ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องมี
มาตรการปฏิบัติ เพื่อป้องกันการแทรกซึมบ่อนทำลายของคอมมิวนิสต์จีน

หลังจากสงครามสิ้นสุดลง พระราชบัญญัติคอมมิวนิสต์ ๒๔๗๖ ถูกยกเลิกไป
พวกคอมมิวนิสต์ยังดำเนินการ เผยแพร่ลัทธิของตนอย่างเข้มแข็งขึ้น พวกบริษัทและหนังสือพิมพ์
ก็ได้นำเอกสารขององค์การคอมมิวนิสต์มาเผยแพร่ และส่งออกจำหน่ายตามร้านหนังสือพิมพ์
รัฐบาลจึงได้พิจารณาดำเนินการป้องกันคอมมิวนิสต์อีกครั้งหนึ่ง และได้ตราพระราชบัญญัติป้องกัน
การกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ขึ้นใหม่เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๕ ประกาศให้ใช้บังคับได้ตั้งแต่วันที่ ๑๓
พฤศจิกายน ๒๔๘๕ เป็นต้นไป^{๒๕} เหตุผลแห่งการตราพระราชบัญญัตินี้มีว่า

เนื่องจากสถานการณ์ของประเทศไทยกำลังถูกคุกคามด้วยการ
กระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ ความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง
สิทธิและเสรีภาพของประชาชนและการปกครองของระบอบ
ประชาธิปไตย จะดำรงอยู่ได้ก็ด้วยการที่รัฐมีกฎหมายเป็น
เครื่องมือสำหรับป้องกันและปราบปราม ในปัจจุบันประเทศ
เรายังหาไม่มีกฎหมายเช่นว่านี้ไม่ จึงจำต้องตราขึ้นไว้เพื่อความ
ปลอดภัย และมั่นคงของรัฐและประชาชนสืบไป...^{๒๖}

และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามพระราชบัญญัตินั้น รัฐบาลจึงได้ออกแถลงการณ์

^{๒๔} G. William Skinner, p.323.

^{๒๕} "พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๘๕"
ราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ, ตอนที่ ๖๔ เล่ม ๖๘, วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๔๘๕, หน้า ๑.

^{๒๖} พ.ศ.อ.ฉัย สุวรรณสาร, "ผู้ต้องหาคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย" วารสาร
วิทยาลัยการทัพบก, ฉบับที่ ๒ ปีที่ ๔, มีนาคม ๒๕๑๖, หน้า ๔๑.

เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันการค้ากระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ มีความตอนหนึ่งว่า

... ความมุ่งหมายของกฎหมายนี้คือ ต้องการ ป้องกันมิให้มีการกระทำอันเป็นภัยต่อประเทศชาติ และประชาชนซึ่งเกิดจากการกระทำของพวกคอมมิวนิสต์ และมีได้มีความประสงค์ที่จะปฏิบัติการต่อบุคคลใด ๆ อันเป็นการบั่นทอนเสรีภาพของเขาเหล่านั้น... ๒๗

และในที่สุดได้ขอความร่วมมือจากประธานว่า

ขอให้ประธานทั้งหลายได้ร่วมมือกับรัฐบาลในอันที่จะป้องกันการกระทำอันเป็นภัยร้ายแรงต่อประเทศชาตินี้ อันจะเป็นทางที่จะเกิดความร่มเย็นผาสุกต่อไปภายหน้า ด้วยความห่วงใยในความสุขเกษมของประชาชน และความมั่นคงของประเทศชาตินี้เอง รัฐบาลจึงได้ตัดสินใจอันเด็ดขาดที่จะป้องกันและปราบปรามภัยแห่งคอมมิวนิสต์ให้ห่างไกลไปจากประเทศไทยอันเป็นที่รักของเรา ๒๘

ดังนั้นมาตรการปฏิบัติที่รัฐบาลนำมาใช้ควบคุมชาวจีนทางด้านการเมือง ในสมัยที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีครั้งที่สองนี้จึงมีการควบคุมจำนวนคนต่างด้าวเข้าประเทศ การเพิ่มค่าธรรมเนียมคนต่างด้าว และการเข้มงวดกวดขันต่อชาวจีนเพื่อป้องกันการแทรกซึมของเหล่าสายของพวกคอมมิวนิสต์

๑.๓.๒ มาตรการปฏิบัติทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ในด้านเศรษฐกิจและสังคมนั้น รัฐบาลได้หาทางลดอิทธิพลทางเศรษฐกิจของคนจีนลง โดยการลงวนอาชีพให้แก่คนไทย การเข้มงวดกวดขันต่อโรงเรียนจีน ก็ประสมปัญหาเรื่องการรักชาติในโรงเรียนจีน โดย

๒๗ "แถลงการณ์สำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันการค้ากระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ พ.ศ. ๒๔๘๕" วารกิจจานุเบกษา, ตอนที่ ๖๕ เล่มที่ ๖๕, ๑๔ พฤศจิกายน ๒๔๘๕, หน้า ๔๓๑๖ - ๔๓๑๗.

๒๘ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๓๑๗ - ๔๓๑๘.

ที่รัฐบาลได้ออกกฎหมายห้ามไม่ให้มีการรักของชาติจีน เว้นแต่ในโอกาสที่สำคัญเท่านั้น เรื่องนี้ก่อให้เกิดการคัดค้านในหมู่ชาวจีนโดยทั่วไป โดยเฉพาะกงสุลจีนที่ปากน้ำโพ ได้มีคำสั่งให้โรงเรียนจีนในเขตนั้นรักของชาติจีนคล้ายกับของชาติไทย ทางเจ้าหน้าที่กระทรวงศึกษาธิการได้รายงานเรื่องนี้ไทยบังคับมีผู้ลาทราบ โรงเรียนจีนจึงได้รับคำสั่งให้รักธงชาติไทยทุกวัน และธงชาติจีนนั้นจะชักได้ก็ต่อเมื่อในโอกาสอันสำคัญเท่านั้น เมื่อโรงเรียนจีนบางแห่งไม่ยอมรักธงชาติไทย ก็ได้รับการคัดค้านว่าควรทำเช่นนั้นเป็นการฝ่าฝืนคำสั่งของรัฐบาล และถาหากยังขึ้นทำต่อไปอีก รัฐบาลก็อาจจะใช้มาตรการที่รุนแรงต่อโรงเรียนจีน ต่อมารัฐบาลได้มีคำสั่งห้ามตั้งโรงเรียนจีนเพิ่มขึ้นอีก และหาหนทางที่จะลดจำนวนโรงเรียนจีนจาก ๔๕๐ แห่งให้เหลือเพียง ๑๕๕ แห่ง^{๒๔} จะเห็นได้ว่าโรงเรียนจีนพยายามที่จะหลีกเลี่ยงกฎเกณฑ์ต่าง ๆ อยู่เสมอ จึงได้มีคำเตือนจากกระทรวงศึกษาธิการไปยังบรรดาเจ้าของโรงเรียนจีนต่าง ๆ ทั่วประเทศมีความว่า

เนื่องจากในขณะนี้ปรากฏว่า โรงเรียนราษฎรที่จัดตั้งเพื่อสอนภาษาจีนโดยทั่วไปยังปฏิบัติตามเกี่ยวกับการจัดโรงเรียนไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร และระเบียบข้อ-บังคับของกระทรวงศึกษาธิการ อันเป็นความผิดมีโทษ แต่เพื่อให้การนี้เป็นไปโดยเรียบร้อย จึงขอความร่วมมือเข้าใจเกี่ยวกับการจัดโรงเรียน เมื่อได้ทราบขอความร่วมมือเข้าใจเกี่ยวกับการจัดโรงเรียนนี้แล้ว หากทางโรงเรียนเห็นว่าบกพร่องในเรื่องใดขอให้รีบจัดการแก้ไขหรือจัดทำให้เป็นการเรียบร้อยถูกต้องภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๑ นี้^{๓๐}

ส่วนอีกปัญหาหนึ่งที่เกิดจากโรงเรียนจีนก็คือ ชาวจีนได้ใช้โรงเรียนจีนเป็นสถานที่เผยแพร่ลัทธิการเมือง โดยทั้งสองฝ่ายคือจีนคอมมิวนิสต์ และจีนคณะชาติต่างก็เข้ามาแสวงหาอิทธิพลกับชาวจีนในประเทศไทย และสถานที่เผยแพร่ลัทธิที่ชุกที่สุดก็คือโรงเรียนนั่นเอง โดยที่รัฐบาล

^{๒๔} Victor Purcell, p. 156.

^{๓๐} สวัสดิ์ ปิ่นสุวรรณ และคนอื่น ๆ , "ขอความร่วมมือเข้าใจเกี่ยวกับการจัดโรงเรียนฉบับที่ ๑ " กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ เกี่ยวกับโรงเรียนราษฎรและโรงเรียนศึกษาทั่วไป เล่ม ๒ ภาค ๒, (ธนบุรี : โรงพิมพ์เพชรรัตน์, ๒๔๘๖) หน้า ๒๘ - ๓๑.

ไทยถือว่าลัทธิคอมมิวนิสต์ที่จีนคอมมิวนิสต์นำมาเผยแพร่เป็นลัทธิที่ไม่พึงปรารถนาเพราะมีวัตถุประสงค์ที่จะล้มล้างสถาบันการปกครองของประเทศไทย รัฐบาลจึงได้ดำเนินการต่อโรงเรียนจีนที่เป็นแหล่งเผยแพร่ลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างรุนแรง ซึ่งก็เป็นผลพลอยให้โรงเรียนจีนที่นิยมจีนคณะชาติ ตลอดจนการเคลื่อนไหวของจีนคณะชาติ ถูกดำเนินการอย่างเข้มงวดกวัดขังไปด้วย ปรากฏว่าในปี ๒๔๘๒ รัฐบาลได้ปิดโรงเรียนจีนแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ และจับกุมผู้นำชาวจีนที่นิยมจีนคณะชาติประมาณ ๕๐ คน ในข้อหาว่าเพี้ยววัง เต็นหาทุนโดยมีกฎหมาย^{๓๑}

การควบคุมโรงเรียนจีนตลอดระยะเวลา นี้ ทางราชการยังคงใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ ๒๔๗๕ เป็นมาตรการควบคุมอยู่ จนกระทั่งถึงปี ๒๔๘๗ ทางราชการจึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ฉบับใหม่ ๒๔๘๗ ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติฉบับสุดท้ายซึ่งยังคงใช้อยู่ในปัจจุบัน^{๓๒} ในสมัยที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีครั้งที่สองนี้ จึงนับว่าได้นำเอามาตรการควบคุมโรงเรียนจีนมาใช้อย่างเข้มงวดกวัดขังยิ่งขึ้นอีกครั้งหนึ่ง

การควบคุมการถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน โดยที่ประเทศไทยเป็นประเทศสิทธิกรรมที่ดินจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการประกอบอาชีพของคนไทย เป็นเหตุให้คนส่วนมากต้องการได้ที่ดินมาเป็นกรรมสิทธิ์ของตน ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องควบคุมการได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ที่ดินของคนต่างด้าว เพราะคนต่างด้าวมักจะมีเงินเพื่อซื้อมากกว่าคนไทย การควบคุมการถือกรรมสิทธิ์ จึงเป็นมาตรการหนึ่งที่รัฐบาลกำหนดขึ้นเพื่อกันมิให้อำนาจทางเศรษฐกิจตกอยู่กับคนต่างด้าวทั้งหมด

ประเทศไทยเริ่มใช้นโยบายหวงกันที่ดินมาตั้งแต่รัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ถอดมาเมื่อถึงรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ ก็ได้ตรา "พระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะของวัดบวคหลวงโรมันคาทอลิกในกรุงสยามตามกฎหมาย" ออกใช้ในปี ๒๔๔๖ ได้มีพระราชบัญญัติที่ดินในส่วนที่เกี่ยวกับคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๔๔๖ ออกมาควบคุม ซึ่งขยายขอบเขตออกไปกว่าแต่ก่อน และได้แก้ไขเพิ่มเติมในปี ๒๔๕๓ โดยควบคุมถึงหางหุ้นส่วนบริษัทที่มีคนต่างด้าวเป็น

^{๓๑} ขจักษ์ บุษพัชน์, หน้า ๑๑๖.

^{๓๒} พิชัย รัตนพล, วิวัฒนาการควบคุมโรงเรียนจีน, วิทยานิพนธ์ชั้นปริญญาโท เสนอต่อคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันสังคมศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, พ.ศ. ๒๕๑๒, หน้า ๑๑๑.

เจ้าของขุนช่างมากควย^{๓๓}

ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๕๓ เป็นกฎหมายที่ควบคุมการไถมาซึ่งกรรมสิทธิ์ที่ดินครั้งสุดท้าย โดยกำหนดว่าคนต่างดาวจะไถมาซึ่งที่ดิน ก็โดยอาศัยบทสนธิสัญญา ซึ่งมีบัญญัติให้มีกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ และอยู่ในบังคับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ด้วย สำหรับประเทศจีนกับประเทศไทยได้มีการระบุเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ในสนธิสัญญา คนจีนและคนไทยจึงไม่มีสิทธิ์ถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน ซึ่งไถมาก่อนแล้วโดยถูกต้องตามกฎหมายและชอบบังคับ^{๓๔}

- การสงวนอาชีพให้แก่คนไทย ดังที่ได้เคยกล่าวไว้ว่า ไถมีการสงวนอาชีพให้แก่คนไทยเป็นครั้งแรกในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีครั้งที่หนึ่ง เมื่อจอมพล ป. ไถขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีครั้งที่สองนั้น ในระยะแรกก็ได้นำเรื่องนี้มาแก้ไขปรับปรุงใหม่ โดยออกพระราชกฤษฎีกากำหนดอาชีพและวิชาชีพไว้สำหรับเฉพาะคนไทย การสงวนอาชีพในครั้งนี้ กำหนดอาชีพที่สงวนไว้ ๑๐ ชนิด คือ^{๓๕}

- (๑) การทำหรือการหล่อพระพุทธรูป
- (๒) การทำเครื่องเงิน
- (๓) การทำเครื่องถม
- (๔) การขับซิมลจักรยานสามล้อรับจ้าง
- (๕) การขับซิมลจักรยานสามล้อยนต์สาธารณะ
- (๖) การขับซิมลยนต์สาธารณะ
- (๗) การทำนา (เว้นการปลูกข้าวในร่องสวน)
- (๘) การทำนาเกลือ
- (๙) การตัดผม
- (๑๐) การเรียงพิมพ์อักษรไทย

^{๓๓} บุษเวศ นิลอินทณ, หน้า ๕๐ - ๕๑.

^{๓๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๑.

^{๓๕} "พระราชกฤษฎีกากำหนดอาชีพและวิชาชีพไว้สำหรับเฉพาะคนไทย"

ในปี ๒๔๔๕ ก็ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดอาชึ่งสงวนไว้สำหรับคนไทยเพิ่มเติม
อีก ๓ ชนิด ได้แก่^{๓๖}

- (๑) การคัดผมสตรี
- (๒) การแต่งผมสตรี
- (๓) การตัดเย็บเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มสตรี (มีผลบังคับภายใน ๓ ปี)

แสดงว่ารัฐบาลสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้หันกลับมาสนใจการสงวน
อาชีพให้แก่คนไทยอีก โดยได้ออกเป็นพระราชกฤษฎีกานำปรับปรุงและเพิ่มเติมถึงสองครั้ง

สรุปแล้วมาตรการปฏิบัติทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของชาวจีนในประเทศไทย
ที่สำคัญก็มีการ เข้มงวดกวาดล้างขึ้นคือโรงเรียน การควบคุมการถือกรรมสิทธิ์ที่ดินและการสงวนอาชีพให้
แก่คนไทย ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้มีการแย่งหรือลิดรอนสิทธิในหมู่ชาวจีน และเพื่อสละอิทธิพลในทาง
เศรษฐกิจของชาวจีนลงบ้างนั่นเอง

๑.๓.๓ มาตรการโดยทั่วไป นอกจากมาตรการที่กำหนดเพื่อควบคุมในทางการ
เมือง และในทางเศรษฐกิจและสังคมดังที่กล่าวมาแล้ว ทางรัฐบาลยังได้มีมาตรการที่ออกมาควบคุม
คนต่างด้าวโดยทั่วไป ๆ อีกหลายอย่าง เช่น

"ในบริเวณหรือเขตท้องที่อันมีความสำคัญทางการรักษาความมั่นคงหรือความ
ปลอดภัยแห่งราชอาณาจักรหรือชุมชนสาธารณะ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้า
ไปหรืออยู่ในบริเวณ หรือเขตท้องที่นั้น"^{๓๗} และ

"คนต่างด้าวคนใดกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความ
ปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้คนต่างด้าวนั้นออกไปเสียจากราชาอาณาจักรได้

เมื่อรัฐมนตรีสั่งให้คนต่างด้าวคนใดออกไปจากราชาอาณาจักร ให้นำหนังสือ
ว่าด้วยการเนรเทศมาไว้บังคับโดยอนุโลม"^{๓๘}

^{๓๖} ยุพเรศ มีลีแกน, หน้า ๔๖.

^{๓๗} "พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๔๔๕"
ราชกิจจานุเบกษา, ตอนที่ ๑๖ เล่ม ๖๘, วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๔๔๕, มาตรา ๑๒, หน้า ๒๔๓.

^{๓๘} เรื่องเดียวกัน, มาตรา ๑๓.

นอกจากนี้ยังมีมาตรการเพื่อความคุ้มครองในเรื่องการสะสมอาวุธ ทั้งนี้เพื่อความคุ้มครอง
มีใหม่อาวุธเพื่อใช้ในการรบ กล่าวคือ

"ผู้ใดสะสมอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดไว้โดยผิดกฎหมาย ให้
ลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการนั้นเป็นหวัศ
ถาผู้กระทำความผิดมาคราวนี้เป็นคนต่างด้าว เมื่อพ้นโทษแล้วให้เนรเทศออกไป
เสียนอกราชอาณาจักร"^{๑๕}

การที่กำหนดโทษไว้หนักถึงขั้นเนรเทศนี้ก็เพื่อจะควบคุมมิให้ชาวจีนกล้ากระทำ
สิ่งใดอันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงและปลอดภัยของประเทศไทยได้ ทั้งนี้เพื่อจะลดอิทธิพลในค่าน
ต่าง ๆ ของชาวจีน และควบคุมการแทรกซึมของจีนคอมมิวนิสต์ให้โดยล

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้จะเห็นได้ว่า รัฐบาลในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม
เป็นนายกรัฐมนตรีครั้งที่สองนี้ได้นำนโยบายชาตินิยมกลับมาใช้อีก ทั้งนี้เพราะคงจะเห็นได้ว่าทุกครั้ง
ที่มีการปลุกยั้งลัทธิชาตินิยมในประเทศไทย ชาวจีนซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยที่ใหญ่ที่สุดและก่อให้เกิดปัญหา
มากที่สุด จะคงถูกนำมาใช้เป็นเป้าหมายในการโจมตีอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นใจคน
ไทยอย่างหนึ่ง ในขณะที่เดียวกันก็เป็นความรู้สึกชาตินิยมในเนื้อแท้ไม่ต้องการให้คนต่างด้าว มามี
อิทธิพลและผลประโยชน์ต่าง ๆ อยู่เหนือคนไทยนั่นเอง

๑.๔ การเผยแพร่ความรู้สึกชาตินิยมในหมู่คนไทย นอกจากมาตรการในการ
ควบคุมการเผยแพร่ลัทธิชาตินิยมและลดอิทธิพลทางเศรษฐกิจของชาวจีนแล้ว ทางรัฐบาลยังได้มี
การเผยแพร่ความรู้สึกชาตินิยมในหมู่คนไทยด้วย แต่มีใจทำอย่างกว้างขวางเหมือนสมัยจอมพล ป.
พิบูลสงครามได้เป็นนายกรัฐมนตรีครั้งแรก การดำเนินการที่เห็นได้ชัดอยู่ในระยะนี้ก็คือการเผยแพร่
ทางบทละครและบทเพลงปลุกใจให้รักชาติ มีหลวงวิจิตรวาทการ เป็นผู้ดำเนินการโดยความสนับสนุน
ของจอมพล ป. พิบูลสงคราม การแสดงละครอุกกาบาตพอรามคำแหง อานุภาพแห่งความเสีย
สละ อานุภาพแห่งความรัก ฯลฯ ซึ่งแสดงโดยนักเรียนโรงเรียนนาฏศิลป์ จากบทประพันธ์ของหลวง
วิจิตรวาทการนั้นล้วนแล้วแต่เป็นการปลุกใจให้รักชาติบ้านเมือง ละครชุดนี้ยิ่งใหญ่และเป็นที่รู้จัก
มากที่สุดก็คือ "อานุภาพพอรามคำแหง" ในละครชุดอานุภาพนี้มีบทเพลงสลับจากบาง ประกอบ
ในเรื่องบางที่ปลุกใจให้รักชาติ คงจะยกตัวอย่างใหญ่พอเป็นสังเขป เพลงที่เป็นที่นิยมและจดจำกัน

โดมากที่สุดคือเพลง "คนตระกูลไทย" ซึ่งมีเนื้อเพลงคอนหนึ่งว่า^{๕๐}

"คนตระกูลไทยใจห่านเหี้ยมหาญ รักชาติกันแดนไทยไว้ให้ลูกหลาน
สู้จนสูญเสียมชีวิตของท่าน เพื่อถนอมบ้านเมืองไว้ให้เรา
ลูกจีนเด็กพี่น้องไทย อย่าให้ชีวิตสูญเปล่า รักชาติยิ่งชีพของเรา
เหมือนดังพงษ์เชื้อคนตระกูลไทย"

หรือจากเพลงไทยอธิษฐาน ซึ่งเป็นการแสดงระบำสลับจากคอนหนึ่งก็มีเนื้อความ
ชวนให้เกิดความรู้สึกตาคินิยมเช่นกัน ขอยกตัวอย่างเพียงสั้น ๆ ดังนี้^{๕๑}

อธิษฐานเออ สองมือจับพานประคัมพวงดอกกรอง ขอไทยรักไทย ร่วมเป็นมิตรมันใจ
ถือไทยเป็นพี่น้อง

อย่ามีการยุแยก อย่าทำให้แตกร้างฉาน ขอให้ร่วมกันสมาน เพื่อนไทยทั้งดวง
มุ่งสามัคคี เหมือนพี่เหมือนน้อง กลมเกลียวเกี่ยวของ รักกันทั่วทุกคน"

ต่อมาในตอนปลายสมัยที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ก็ได้มีราย
การประเภทปลุกใจให้รักชาติอีกรายการหนึ่ง ซึ่งเป็นที่นิยมของประชาชนในสมัยนั้นมาก คือรายการ
"ไทยควรรำหนึ่ง" โดย พ.อ. การุณ เก่งระคมยิ่ง ซึ่งในขณะนั้นมียศพันตรี เป็นผู้ดำเนินรายการ
มีการประกวดขับร้องเพลงไทยควรรำหนึ่ง ซึ่งมีทั้งเนื้อย่อและเนื้อเต็ม จนเพลงนี้เป็นที่รู้จักและขับร้อง
กันได้แทบทุกคนในสมัยนั้น ดูจากเนื้อย่อของเพลงไทยควรรำหนึ่ง ก็จะได้เห็นการปลุกใจอยู่แล้ว ใน
เนื้อเต็มก็จะยิ่งแจ่มแจ้งรายละเอียดยิ่งขึ้น เพราะมีความยาวมากกว่า ในที่นี้จะยกเฉพาะเนื้อย่อมา
เป็นตัวอย่างดังนี้^{๕๒}

"ไทยครึ่งเดา ถูกชาติอื่นทำลาย จึงผ่าลงไต
รวมอยู่ในแหลมทองแดนไกล

^{๕๐} พ.อ. การุณ เก่งระคมยิ่ง, การส่งเสริมความรักชาติ, วิทยานิพนธ์เสนอต่อ
วิทยาลัยการทัพบก, กองทัพบก ๒๕๑๒, หน้า ๑๖.

^{๕๑} สัมภาษณ์คุณบุญนาค ทรพรานนท์, ข้าราชการแผนกนาฏศิลป์ โรงเรียนนาฏศิลป์,
กรมศิลปากร, เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๑๓.

^{๕๒} พ.อ. การุณ เก่งระคมยิ่ง, หน้า ๑๖.

ทุกอย่างเพื่อสร้างและรักษาความสามัคคีภายในชาติให้เข้มแข็งและมั่นคง...."^{๔๓}

แม้ว่านโยบายดังกล่าวจะไม่ได้อำนาจถึงเรื่องชาตินิยมมาโดยตรง แต่ข้อความที่ว่า "รัฐบาลจะปฏิบัติการทุกอย่างเพื่อสร้างและรักษาความสามัคคีภายในชาติให้เข้มแข็งมั่นคง" ก็พอจะแสดงให้เห็นได้เกี่ยวกับการใช้นโยบายชาตินิยม ทั้งนี้เพราะในทางปฏิบัติ การสร้างความสามัคคีภายในชาติ จะทำได้โดยการสร้างความรักชาติ สร้างความจงรักภักดีต่อชาติ สร้างความรู้สึกเสียสละต่อชาติเป็นส่วนรวม ตลอดจนการสร้างความรู้สึกหวงแหนในเอกราชของชาติ การสร้างความรู้สึกเหล่านี้ก็คือการสร้างความรู้สึกในชาตินิยมนั่นเอง นอกจากข้อความดังกล่าวข้างต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการใช้นโยบายชาตินิยมแล้ว ในคำปราศรัยบางเรื่องของจอมพล ถนอม กิตติขจร ก็ได้แสดงถึงนโยบายของรัฐบาลในอันที่จะสร้างความรู้สึกชาตินิยมในหมู่คนไทย ดังจะเห็นได้จากคำปราศรัยเนื่องใน "วันเด็ก" เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๑๑ ซึ่งมีข้อความตอนหนึ่งว่า

"ความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงของประเทศชาติ จะมีมากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับเยาวชนไทยมีความรักชาติมากหรือน้อยเป็นสำคัญ ชาติไทยเป็นส่วนรวมของผู้ที่เกิดมาเป็นคนไทยและมีเลือดเนื้อเชื้อไขเป็นคนไทยด้วยกันทุกคน ฉะนั้น เราจึงต้องรักชาติของเราเองให้มากที่สุด อย่าเห็นชาติอื่นดีกว่าชาติของเราเป็นอันขาด อังคิที่เป็นของชาติไทยทั้งที่มีอยู่แล้ว แต่เกิดหรือเกิดขึ้นใหม่ เราจะต้องรักและหวงแหนเอาไว้อย่าให้เสื่อมโทรม หรือตกไปเป็นของชาติอื่นเป็นอันขาด"^{๔๔}

ข้อความเหล่านี้แสดงให้เห็นแนวนโยบายของรัฐบาลในอันที่จะสร้างความรู้สึกรักชาติ ความรู้สึกจงรักภักดีต่อชาติ ตลอดจนความรู้สึกหวงแหนในความเป็นอธิปไตยของชาติให้เกิดขึ้นในหมู่คนไทย โดยเฉพาะเยาวชนซึ่งจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า ความรู้สึกที่รัฐบาลพยายามจะสร้างขึ้นก็คือความรู้สึกในเรื่องชาตินิยมนั่นเอง

๒. องค์ประกอบที่ส่งเสริมให้รัฐบาลใช้นโยบายชาตินิยม การที่รัฐบาลแต่ละยุคแต่ละ

^{๔๓} จอมพล ถนอม กิตติขจร, คำแถลงนโยบาย (พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๒) หน้า ๑๒.

^{๔๔} จอมพล ถนอม กิตติขจร, ประมวลคำปราศรัย สาส์น และคำขวัญของ ฯพณฯ จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี ๑๑ ธันวาคม ๑๐ - ๑๐ ธันวาคม ๑๑ (พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๑) หน้า ๓๓.

สมัยนำเอาลัทธิชาตินิยมมาใช้นั้น ย่อมมีผลเหตุบางอย่างมาส่งเสริมการกระทำเช่นนั้นอย่างไม่ต้องสงสัย ในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม คำร่ำตำแหน่งนายกรัฐมนตรีครั้งแรก ความรู้สึกหัวนักรบชาวจีน อันเนื่องมาจากอิทธิพลทางเศรษฐกิจของชาวจีน เป็นผลให้รัฐบาลหันมาใช้นโยบายชาตินิยม เพื่อที่จะดำเนินมาตรการที่รุนแรงบางอย่างต่อชาวจีนได้อย่างเฉียบขาด

สำหรับในสภาพการณ์ปัจจุบันนี้สาเหตุสำคัญที่ส่งเสริมให้รัฐบาลหันมาเสริมสร้างความรู้สึกชาตินิยมในหมู่คนไทยก็คือ ภัยจากการแทรกซึมบ่อนทำลายของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ในทรรศนะของรัฐบาลแล้วเห็นว่า ภัยดังกล่าวมีความร้ายแรงเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะการดำเนินการของฝ่ายคอมมิวนิสต์ได้รับการสนับสนุนจากคอมมิวนิสต์นอกประเทศ โดยเฉพาะจีนคอมมิวนิสต์ได้ประกาศอย่างเปิดเผยว่า จะเปิดสงครามกองโจรขึ้นในประเทศไทยในปลายปี ๒๕๐๕^{๕๕} และหลังจากนั้นไม่นานนักฝ่ายคอมมิวนิสต์ก็ได้เริ่มดำเนินการก่อการร้ายขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ เกือบทั่วประเทศ เป็นผลให้รัฐบาลต้องทุ่มเททั้งกำลังคนและกำลังงบประมาณ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ในคำปราศรัยของ ฯพณฯ จอมพล ถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรี ในโอกาสไปตรวจเยี่ยมและแจกของขวัญแก่เจ้าหน้าที่ตั้งพลเรือน ตำรวจ และทหาร ณ บ้านเรียงกลาง อำเภอนู่นาง จังหวัดน่าน เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๑๑ ได้กล่าวถึงภัยร้ายแรงที่กำลังคุกคามประเทศไทย มีความตอนหนึ่งว่า

"...การรุกรานของคอมมิวนิสต์ต่อประเทศไทยในครั้งนี้นั้น เป็นสงครามพิเศษชนิดหนึ่งที่มีความรุนแรงและโหดเหี้ยมโรมันฆบธรรมยิ่งกว่าสงครามอาวุธที่ได้เคยปรากฏต่อประเทศ...มาแล้วในอดีต เพราะสงครามชนิดนี้จะไม่ทำลายเฉพาะเอกราชอธิปไตยของชาติไทยเท่านั้น แต่จะทำลายชีวิตและจิตใจของคนไทยทั้งชาติด้วย เมื่อสูญเสียไปแล้วก็เป็นการยากยิ่งที่จะกู้กลับคืนมาได้... คอมมิวนิสต์ได้ค้นคว้าวิธีการปฏิบัติแบบกองโจรหมิ่นชาติอย่างแท้จริง โดยมีต้องคำนึงถึงศีลธรรม ความดีงามใด ๆ ทั้งสิ้น มุ่งแต่ให้สำเร็จผลของตนฝ่ายเดียวเท่านั้น ไม่ว่าจะสำเร็จด้วยเลือด ความทุกข์ระทมเศร้าโศก ความหรมานของชนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดทั้งสิ้น... ดังนั้น

^{๕๕} นายทหารนักเขียนวิทยาลัยการทัพบก คณะที่ ๔ ชุดที่ ๑๐, แนวความคิดในการจัดองค์การและการพัฒนากำหนดการต่อต้านการก่อการร้ายในประเทศไทย (พระนคร : วิทยาลัยการทัพบก, ๒๕๑๒) หน้า ๑๒.

เราจะยอมให้คอมมิวนิสต์ เข้ามารอบครองประเทศเราอีก เราทุกคนยังมีลมหายใจอยู่
ตราใบไม้ที่คนไทยยังมีความยึดมั่นและแน่วแน่ในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และมีความสามัคคี
เสียสละ อุตสาหะ และกล้าหาญอยู่แล้ว ครานั้นคอมมิวนิสต์จะไม่สามารถทำลายชาติไทย และคนไทย
ได้อย่างแน่นอน. . . .”^{๔๖}

ข้อความดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า รัฐบาลได้ออกร่างแรกซึ่งมอบหมาย
ของฝ่ายคอมมิวนิสต์ เป็นปัญหาร้ายแรงที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศไทย
ขณะเดียวกันรัฐบาลก็ได้นำเอาปัญหานี้มาเป็นเหตุผลสนับสนุนนโยบายชาตินิยม หรืออีกนัยหนึ่ง
รัฐบาลได้เสริมสร้างความรู้สึกชาตินิยมขึ้นในหมู่คนไทย เพื่อให้เป็นพลังในการต่อต้านการคุกคาม
ของฝ่ายคอมมิวนิสต์

๒.๒ มาตรการปฏิบัติตามนโยบายชาตินิยม ได้มีมาตรการบางอย่างของรัฐบาล
ที่แสดงให้เห็นว่าได้ปฏิบัติไปตามแนวนโยบายชาตินิยม มาตรการเหล่านี้ได้แก่

๒.๒.๑ การปลุกใจให้เกิดความรักชาติโดยทางคำปราศรัย ในคำปราศรัย
ของ ฯพณฯ จอมพล ถนอม กิตติขจร ซึ่งได้ไปกล่าว ณ ที่ต่าง ๆ มักจะสอดแทรกการปลุกใจให้
เกิดความรักชาติ ความภูมิใจในชาติ และความห่วงใยในเอกราชของชาติอยู่เสมอ ทั้งนี้โดย
อาศัยสถานการณ์การคุกคามของฝ่ายคอมมิวนิสต์ เป็นเครื่องสนับสนุน ดังจะเห็นได้จากตอนหนึ่ง
ของโอวาทที่ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีได้ให้แก่มหาชนที่สวนสนามวันวิสาขบูชาที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑ ซึ่งมีข้อความว่า

“...ประเทศไทยของเราได้บูโรกและคำร้างเอกราชมาเป็นเวลานาน ๔๐๐
ปี ในหลายยุคหลายสมัย เราได้เผชิญหน้ากับสงครามและถูกรุกราน บางครั้งเราก็ถูกทำลายเกือบ
ย่อยยับ บรรพบุรุษของเราทุกคน ทั้งสองท่านและของซาฟเจาคางก็ได้มีส่วนต่อสู้กับภัยอันตรายเหล่า
นั้นมาด้วยชีวิตและความบากบั่นมาก ในปัจจุบันเราเผชิญหน้ากับสงครามที่เรามองเห็นไม่ชัด แต่
เป็นสงครามที่ทุกท่านจะต้องให้ความร่วมมือกันอย่างจริงจังในการต่อสู้ป้องกัน ถ้าท่านไม่คง
การให้ประเทศไทยของเราตกอยู่ในความครอบครองของคอมมิวนิสต์. . . .”^{๔๗}

^{๔๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๖.

^{๔๗} จอมพล ถนอม กิตติขจร, ประมวลคำปราศรัย สำนวน และคำขวัญ, หน้า ๕๘.

ในคำปราศรัยต่อทหารที่ค่ายตากสิน จังหวัดจันทบุรี เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐ มีข้อความตอนหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นถึงการสร้างความรู้สึกชาตินิยมโดยแท้จริง ข้อความดังกล่าว มีสาระสำคัญว่า

"... ขอให้พี่น้องทหารที่รักทุกคนจงอย่าได้ประมาท เพราะความประมาทเป็นหนทางแห่งความตาย การแต่เพียงตัวเราเท่านั้นก็ยังพอหาเนา แต่เมื่อเอกราชและอธิปไตยของชาติที่รักยิ่งของเราจะพลอยสูญเสียไปด้วย จึงขอให้พี่น้องทหารทุกคนจงเตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลา โดยอย่าได้ประมาทเป็นอันขาด ทั้งนี้เพื่อป้องกันและรักษาเอกราชและอธิปไตยของชาติอันเป็นที่รักและหวงแหนยิ่งของเราไว้ ทุกคนคงทราบแล้วว่า กว่าที่บรรพบุรุษผู้กล้าหาญของเราจะก่อตั้งประเทศชาติและรักษาเอกราชมาได้จนถึงขั้นเราในทุกวันนี้ ท่านต้องสละชีวิตและ เลือดเนื้อ เป็นชาติพลีมามากต่อมากแล้ว จนอาจกล่าวได้ว่าแผ่นดินอันใหญ่เราแทบทุกกระเบียดนิ้วนั้นได้มีหยาดโลหิตและชีวิตของบรรพบุรุษนักรบของเราอาบระโสมเอาไว้แทบทั้งสิ้น ดังนั้นจึงขอให้พี่น้องทหารจงรักและหวงแหนแผ่นดินไทย ให้สมกับเป็นแผ่นดินอันศักดิ์สิทธิ์ที่ใครสร้างขึ้นด้วย เลือดเนื้อและชีวิตของบรรพบุรุษแห่งชาติไทยโดยแท้...."^{๔๘}

นอกจากข้อความทั้งสองแห่งดังกล่าวข้างต้นแล้ว ในโอวาทที่ให้แก่เยาวชนที่มาร่วมชุมนุมเยาวชนครั้งที่ ๒ ซึ่งเขาเขียนคำนี้เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๑๑ ก็แสดงให้เห็นถึงการปลุกใจเยาวชนให้เกิดความรู้สึกรักชาติความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ข้อความตอนหนึ่งในโอวาทดังกล่าวมีว่า

"... การที่ประเทศชาติอันเป็นที่รักยิ่งของเราจะเจริญรุ่งเรือง มีความมั่นคงและปลอดภัยได้ ก็ต้องอาศัยประชาชนทุกคนมีมานะสมานสามัคคี ร่วมมือรวมใจกับทางราชการและรัฐบาลเป็นอย่างดี อย่าลืมนึกว่าทุกคนเป็นคนไทย เป็นเจ้าของประเทศด้วยกันทุกคน ไม่ว่าจะอยู่ในภาคไหนท้องถิ่นใดก็ตาม ทุกคนต้องสมานสามัคคี ต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความเป็นปึกแผ่นเจริญมั่นคงภายในชาติก็จะเกิดขึ้น ความประวัติศาสตร์ของชาติไทย ทุกยุคทุกสมัยที่ผ่านมา ถ้าคนไทยไม่แตกความสามัคคีแล้ว ก็ไม่เคยปรากฏว่ามีชาติใดสามารถทำลายเอกราชและอธิปไตยของชาติ

^{๔๘} จอมพล ถนอม กิตติขจร, ประมวลคำปราศรัย, สาดินและคำขวัญ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๐๘ - ๑๐ ธันวาคม ๒๕๑๐ (พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๑๐) หน้า ๘๐-๘๑.

ไทยเราได้เสีย ทุกวันนี้ชาติไทยที่รักยิ่งของเรา มีพวกคอมมิวนิสต์เป็นศัตรูคอยบั่นทอนความมั่นคง
ปลอดภัยอยู่ พวกนี้โคผยยามแทรกซึมเข้ามาโฆษณาชวนเชื่อ ยุแหยให้เราแตกความสามัคคีกัน
ตลอดเวลา... เขาวงทุกคนจงช่วยกันป้องกันด้วย โดยช่วยเป็นหูเป็นตา เมื่อเห็นใครแปลก
ปลอมเข้ามาดำเนินการตั้งกลาวก็ให้รีบแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ เพื่อดำเนินการจับกุมและปราบ
ปรามทันที..."๔๘

นอกจากคำปราศรัยของ ฯพณฯ จอมพล ถนอม กิตติขจร แล้ว รัฐมนตรีคน
สำคัญอื่น ๆ ในคณะรัฐบาลก็กล่าวข้อความในทำนองปลุกใจให้รักชาติ ให้หวังพึ่งตนเองมากกว่า
ที่จะหวังพึ่งต่างชาติ ดังปรากฏในปาฐกถาเรื่องบทเรียนจากสถานการณ์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง
เฉียงใต้ ซึ่งแสดงโดย ฯพณฯ ถนิต คอมันตร์ มีข้อความตอนหนึ่งว่า"...ในฐานะที่ประเทศไทย
เป็นประเทศเล็ก อาจมีความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกับมิตรประเทศทั้งใกล้และไกล แต่ขอให้สิ่ง
ว่าความร่วมมือกับประเทศอื่นในปัจจุบันนี้จะต้องกระทำโดยระมัดระวัง เพราะมีทั้งผลดีและผลเสีย
ถ้าหากเป็นไปเพื่อการสร้างชาติควรจะต้องเป็นไปด้วยน้ำพักน้ำแรงของตัวเองมากยิ่งขึ้นใน
ส่วนใหญ่... และประชาชนคนไทยจะต้องยอมสละเลือดเนื้อและอุทิศตนเพื่อความอยู่รอดปลอดภัย
ของตัวเองเอง โดยไม่หวังพึ่งกำลังคนจากประเทศอื่น..."๔๙

๒.๒.๒ การควบคุมอาชีพคนต่างด้าว ไม่ว่าจะยุคใดสมัยใดถ้าหากได้นานโยบาย
ชาตินิยมมาไว้แล้วยอมให้มีผลกระทบกระเทือนต่อคนต่างด้าวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งนี้เพราะ
ประเทศไทยเราได้มีคนต่างชาติต่างภาษาเข้ามาอาศัยอยู่เป็นเวลานานแล้ว และบางส่วนก็ได้
ผสมกลมกลืนกลายเป็นคนไทยไป แต่บางส่วนก็ยังคงเป็นคนต่างด้าวอยู่ โดยเฉพาะพวกที่อพยพ
เข้ามาในระยะหลังนี้ สำหรับจำนวนคนต่างด้าวในประเทศไทยนั้น ปรากฏว่ามีราวจีน ๔๐๔,๕๐๔ คน^{๕๐}

๔๘ จอมพล ถนอม กิตติขจร, ประมวลคำปราศรัย ลาสน์ และคำขวัญ
๑๑ ธันวาคม ๑๐ - ๑๐ ธันวาคม ๑๑, หน้า ๑๑๖.

๔๙ พันเอก ถนิต คอมันตร์, ประมวลถ้อยแถลงของพันเอก ถนิต คอมันตร์
ตุลาคม ๒๕๑๑ - ตุลาคม ๒๕๑๒ (พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, ๒๕๑๒) หน้า ๖๕.

๕๐ สำนักงานสถิติแห่งชาติ, การสำรวจสำมะโนประชากรทั่วประเทศ ๒๕๐๓
(พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, ๒๕๐๕) หน้า ๑๔.

ชาวอินเดียน ๑๑,๘๘๘ คน^{๕๒} นอกนั้นเป็นคนต่างดาวสัญชาติอื่น ๆ ซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก

ในจำนวนคนต่างดาวทั้งหมดจะเห็นได้ว่า คนต่างดาวที่มีสัญชาติจีนมีจำนวนมากที่สุด และที่สำคัญก็คือชาวจีนเหล่านี้ส่วนใหญ่ได้เข้ามามีอิทธิพลทางการค้าและเศรษฐกิจของประเทศไทย นอกเหนือไปจากชาวจีนแล้วคนต่างดาวสัญชาติอื่น ๆ ต่างก็เข้ามาประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการค้าแทบทั้งสิ้น จึงกล่าวได้ว่าคนต่างดาวในประเทศไทยได้เข้ามามีอิทธิพลต่อจักรกลทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก

ด้วยเหตุนี้เองรัฐบาลจึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องหาทางควบคุมอาชีพคนต่างดาว เพื่อหาทางลดอิทธิพลทางการค้าและเศรษฐกิจของคนต่างด้าวลง ในการนี้รัฐบาลได้ร่างพระราชบัญญัติควบคุมอาชีพคนต่างดาวขึ้น โดยให้เหตุผลว่า

"เนื่องจากในปัจจุบันนี้มีคนต่างดาวประกอบอาชีพ หรือทำงานอยู่ในราชอาณาจักรเป็นจำนวนมาก และมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี และเป็นที่น่าประจักษ์ว่าคนต่างดวามีอิทธิพลทางการค้าและเศรษฐกิจอยู่เหนือคนไทย เป็นเหตุให้คนไทยไม่มีโอกาสที่จะประกอบอาชีพ หรือทำงานได้เท่าที่ควร ซึ่งถ้าปล่อยให้เนิ่นนานไปจะเป็นผลเสียต่อเศรษฐกิจของชาติและต่อประชาชนชาวไทย จึงสมควรจะได้มีกฎหมายควบคุมการประกอบอาชีพของคนต่างดาวขึ้น"^{๕๓}

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็คือห้ามมิให้คนต่างดาวประกอบธุรกิจไม่ว่าจะเป็นการประกอบกิจการในทางอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ใบบริการหรือธุรกิจอย่างอื่นเพื่อหารายได้หรือผลกำไร ในฐานะนายจ้างหรือผู้ประกอบการอิสระ ทั้งนี้เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมทะเบียนการค้า และห้ามคนต่างดาวซึ่งเข้ามาตั้งถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองทำงานในราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมแรงงานก่อน ผู้ใดฝ่าฝืนจะได้รับโทษตามที่ได้กำหนดไว้^{๕๔}

^{๕๒} Wendell Blanchard, Thailand (New Haven : Hraf Press, 1958) p. 140.

^{๕๓} สยามรัฐรายวัน, ฉบับประจำวันพุธ ที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๓, หน้า ๑๖.

^{๕๔} เรื่องเดียวกัน

สำหรับคนต่างดาวซึ่งได้มาประกอบธุรกิจหรือทำงานอยู่แล้วนั้น คงให้ประกอบ
ธุรกิจหรือทำงานนั้น ๆ ต่อไปได้ไม่เกิน ๑๘๐ วัน ถ้าประสงค์จะทำต่อกิจของรับใบอนุญาตใหม่ได้
นอกจากนี้ธุรกิจใดหรืองานใดที่ห้ามคนต่างดาวประกอบหรือทำในท้องที่ใด หรือให้ประกอบหรือทำ
ภายใต้เงื่อนไขใด ให้กำหนดพระราชกฤษฎีกา และให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งชื่อว่า "คณะกรรมการ
ควบคุมการประกอบอาชีพของคนต่างดาว" เพื่อการนี้^{๕๕}

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับหลักการแล้ว และได้ส่งให้
คณะกรรมการกฤษฎีกาเข้าไปตรวจพิจารณาต่อไป

๒.๒.๓ การหาทางส่งเสริมคนไทยให้สนใจในค้าปลีก ดังที่ได้ศึกษามา
แล้วในบทที่ ๒ ซึ่งเป็นบทที่ว่าด้วยกำเนิดสหประชาชาตินิยมในสมัยประชาธิปไตย จะเห็นได้ว่าในสมัยที่
จอมพล ป. พิบูลสงคราม เข้ามารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีครั้งแรกนั้น รัฐบาลได้พยายามหาทาง
ลดอิทธิพลทางเศรษฐกิจของชาวจีนลง ขณะเดียวกันก็พยายามสนับสนุนให้คนไทยหันมาสนใจในค้า
ปลีก

สำหรับปัจจุบันนี้ก็เช่นเดียวกัน ได้มีความเคลื่อนไหวบางอย่างที่แสดงให้เห็น
ว่ารัฐบาลได้ให้ความสนใจที่จะส่งเสริมให้คนไทยหันมาสนใจในค้าปลีกมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้
จากการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง มีอธิบดีกรมการ
สนเทศ เป็นประธานเพื่อพิจารณาศึกษาปรับปรุงการค้าเนืองงานของบริษัทจังหวัด ทั้งนี้โดยมีความ
มุ่งหมายที่จะหาทางฟื้นฟูบริษัทจังหวัดขึ้นมาใหม่ เพื่อหาทางให้ชาวไร่วางนาสามารถขายผลผลิตได้
ในราคาเป็นธรรม ไม่ต้องทนคนกลางกดราคาไว้ซื้อ ในขณะที่เดียวกันก็ซื้อเครื่องอุปโภค บริโภค
ได้จากบริษัทจังหวัดในราคาพอสมควร ไม่มีการคำนวณดอกเบี้ยเข้าไปในราคาสินค้า มุ่งส่งเสริม
การค้าคนไทย และจะเป็นการฝึกให้คนไทยมีความชำนาญและสนใจในการค้ามากขึ้น^{๕๖}

ความเคลื่อนไหวดังกล่าวนี้พิจารณาได้ว่า น่าจะเป็นผลสืบเนื่องมาจากนโยบาย
ชาตินิยมของรัฐบาลนั่นเอง ทั้งนี้เพราะบริษัทจังหวัดดังกล่าวนี้ เคยตั้งขึ้นมาในสมัยที่จอมพล ป.
พิบูลสงคราม หาทางส่งเสริมให้คนไทยเข้ามาซื้ออิทธิพลใน-ทางการค้า คอมากก็ได้ลมเล็กไปตาม

^{๕๕} เรื่องเดียวกัน

^{๕๖} ชาวพาณิชย์รายวัน ฉบับประจำวันศุกร์ ที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๓, หน้า ๑.

นโยบายของรัฐบาลในสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่สอง การฟื้นฟูรัฐจังหวัดขึ้นอีกครั้งหนึ่งใน
ระยะเดียวกันกับที่ได้มีการร่างพระราชบัญญัติควบคุมอาชื้ของคนต่างด้าว จึงน่าจะเป็นเครื่องชี้ให้
เห็นถึงการนำนโยบายชาตินิยมมาใช้อีกครั้งหนึ่ง

๒.๒.๔ การพิจารณาลอคโควตาคคนเข้าเมือง ตามคำจำกัดความของพระราช-
บัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.๒๔๙๓ คนเข้าเมืองหมายความว่าคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักร
เพื่อมีถิ่นที่อยู่เป็นประจำ ^{๕๗} เพราะฉะนั้นการพิจารณาลอคโควตาคคนเข้าเมือง จึงมีความมุ่งหมาย
ที่จะลดจำนวนคนต่างด้าวในประเทศไทยลง ไม่ว่าจะเป็นคนต่างด้าวที่มีเชื้อชาติหรือสัญชาติใด
จากการสัมภาษณ์ พ.ศ.ท.ถวิล มุศตารักษ์ หัวหน้าแผนกควบคุมอัตราคนเข้าเมือง กองตรวจคน-
เข้าเมือง กรมตำรวจ โค้ทราชมว่า เท่าที่เป็นอยู่ในเวลานี้ ประเทศไทยมีโควตาคในคนต่างด้าว
จากประเทศต่าง ๆ เข้าประเทศได้ปีละ ๒๐๐ คนต่อประเทศ ปรากฏว่าทุกปีมีคนต่างด้าวจาก
ประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ จีน ญี่ปุ่น และอินเดีย เข้ามาเต็มโควตาค ส่วนประเทศอื่น ๆ
ก็เกือบจะเต็มจำนวน และส่วนใหญ่มิได้กลับออกไป ^{๕๘}

จากคำกล่าวข้างต้นนี้ ถือได้ว่าเป็นเหตุผลประการหนึ่งที่ควรจะให้มีการลอคโควตาค
คนเข้าเมืองลง ทั้งนี้เพราะเมื่อคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยไม่กลับออกไปเลย จำนวนคนต่างด้าว
ก็จะเพิ่มจำนวนขึ้นทุกปี และเมื่อจำนวนคนต่างด้าวเพิ่มมากขึ้นก็เป็นธรรมดาอยู่เองที่พวกนี้จะต้อง
เข้ามามีอิทธิพลต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยมากขึ้น เพราะเป็นที่ทราบกันดีว่าคนต่างด้าว
เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยก็เพื่อมุ่งประกอบอาชีพค้าขายใดค่านหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพ
ที่เกี่ยวกับธุรกิจการค้า

ในค่านการพิจารณาปรับปรุงโควตาคคนเข้าเมืองนั้น อธิบดีกรมตำรวจได้ให้สัมภาษณ์
ว่า "สำหรับการพิจารณาปรับปรุงโควตาคการเข้าเมืองที่กองตรวจคนเข้าเมืองกำลังศึกษาอยู่นี้ได้มี
ความเห็นว่าจะกำหนดในลักษณะที่ว่าคนของประเทศใดเดินทางออกไปจากประเทศไทยเท่าใด
ก็อนุญาตให้เข้ามาใหม่ตามจำนวนที่ออกไปนั้น ^{๕๙} มาตรการ เช่นว่านี้หากนำมาปฏิบัติได้แล้วคงจะ

^{๕๗} ร้อยตำรวจโท เสถียร วิชัยลักษณ์ (รวบรวม), พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง
พ.ศ.๒๔๙๔ (พระนคร : โรงพิมพ์นิติเวช, ๒๕๐๖) มาตรา ๔ หน้า ๒

^{๕๘} สัมภาษณ์ พ.ศ.ท.ถวิล มุศตารักษ์ หัวหน้าแผนกควบคุมอัตราคนเข้าเมือง
กองตรวจคนเข้าเมือง กรมตำรวจ เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๑๓

^{๕๙} สยามรัฐรายวัน ฉบับประจำวันเสาร์ที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๑๓, หน้า ๑

เป็นผลให้จำนวนคนต่างศาสดาลดลงไปอย่างไม่มีปัญหา เพราะเมื่อคนต่างศาสดาจากประเทศใดเข้ามา
เต็มจำนวนโควตาและไม่ยอมออกไป ในปีต่อไปโควตาคนเข้าเมืองของประเทศนั้นก็จะเป็นอันยกเลิก
ไป

การพิจารณาโควตาคนเข้าเมืองนี้มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติควบคุมอาชีพคนต่างศาสดา ซึ่งผู้เขียนได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อที่ผ่านมา ซึ่งไม่มีข้อสงสัย
เลยว่า มาตรการเหล่านี้จะไม่เป็นผลมาจากนโยบายชาตินิยมของรัฐบาล

๒.๒.๕ การพิจารณาปรับปรุงกฎหมายที่คิดเพื่อป้องกันคนต่างศาสดา ข้อที่ ๓
หากติดตามความเคลื่อนไหวของรัฐบาลอย่างใกล้ชิดแล้วจะเห็นว่า ใค้มีการปรับปรุงกฎหมาย
หลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับคนต่างศาสดา เพื่อให้เหมาะสมและรัดกุมยิ่งขึ้น โดยประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น
จากการปรับปรุงกฎหมายเหล่านี้ ก็จะตกอยู่กับคนไทยทั้งชาตินั่นเอง ในบรรดากฎหมายเหล่านี้
กฎหมายที่คิดก็เป็นกฎหมายฉบับหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับคนต่างศาสดาโดยตรง ซึ่งทางราชการกำลังพิจารณา
แก้ไขปรับปรุง

จากการสัมภาษณ์ นายดุสิต สุวรรณศรี หัวหน้ากองกำหนดสิทธิในที่ดิน ได้ทราบว่า
ปัจจุบันนี้ทางกรมที่ดินได้แก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายที่ดินฉบับใหม่เสร็จเรียบร้อยแล้ว ขณะนี้
กำลังอยู่ในระหว่างเสนอกระทรวงมหาดไทยพิจารณา สำคัญในการแก้ไขประมวลกฎหมายนี้
ส่วนหนึ่งก็เพื่อกำหนดมาตรการ เกี่ยวกับการป้องกันมิให้คนต่างศาสดาเข้ามาใช้ที่ดินเพื่อใช้ในการถือ
กรรมสิทธิในที่ดินอีกต่อไป ^{๖๐} ความเคลื่อนไหวในการพิจารณาปรับปรุงกฎหมายที่ดินดังกล่าวข้างต้น
น่าจะอนุมานได้ว่า เป็นผลมาจากนโยบายชาตินิยมของรัฐบาลปัจจุบัน

๒.๒.๖ การส่งเสริมความรู้สึกชาตินิยมโดยทางสื่อมวลชนต่าง ๆ สื่อมวลชนนับว่า
มีบทบาทสำคัญยิ่งในการส่งเสริมความรู้สึกชาตินิยมในหมู่ประชาชน การส่งเสริมความรู้สึกชาตินิยม
เท่าที่เป็นมาในอดีต รัฐบาลก็ได้ใช้สื่อมวลชนต่าง ๆ อาทิ หนังสือพิมพ์ วิทยุ เป็นเครื่องมือสำคัญ
ในการเสริมสร้างความรู้สึกชาตินิยมในหมู่ประชาชน รัฐบาลปัจจุบันก็เช่นเดียวกัน ได้อาศัยสื่อมวลชน
ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งภาพยนตร์และโทรทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อมวลชนที่แพร่หลายอยู่ในปัจจุบัน
เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ความรู้สึกชาตินิยมในหมู่ประชาชนชาวไทย

๖๐ สัมภาษณ์นายดุสิต สุวรรณศรี หัวหน้ากองกำหนดสิทธิในที่ดิน กรมที่ดิน
เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๑๓

การปลุกฝังความรู้สึกชาตินิยมโดยอาศัยสื่อมวลชนต่าง ๆ นั้น ได้ปรากฏ
ออกมาในรูปบทเพลง บทกลอน สิ่งตีพิมพ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทเพลง และบทกลอนนั้น มีทั้งที่
ประพันธ์ขึ้นใหม่ และการนำเอาบทเพลงและบทกลอนเก่า ๆ ซึ่งกระตุ้นความรู้สึกจงรักภักดีต่อ
ชาติมาเผยแพร่โดยทางวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ ตัวอย่างบทเพลงที่กระตุ้นความรู้สึก
ชาตินิยมก็ไดแก่เพลงที่ชื่อว่า "เรารักชาติไทย" ซึ่งมีข้อความว่า

"ชาติไทยเรานี้ ไครมาย้ายี่ เราควรหวงแหน อย่าให้ชาติอื่น เขามาขูดแค้น
มาแบ่งดินแดน แยกไปจากเรา

รวมเป็นสายเดี่ยว อย่าได้คลายเกลียว สมานกันเข้า สามัคคีไว้ อย่าได้
ใจเบา เชื้อคนอื่นเขา เราจะอับจน..."^{๖๑}

อีกเพลงหนึ่งซึ่งมีข้อความในทำนองปลุกใจให้เกิดความรักชาติ ก็คือเพลง
"เมืองไทยนี้ดี" ซึ่งมีข้อความว่า

"เมืองไทยเรานี้ แดนดีหนักหนา ในน้ำมีปลาในนามีข้าว ทำมาหากิน
แผ่นดินของเรา ปลุกเรื้อนสร้างเหยา อยู่รวมกันไป

เราอยู่เป็นสุข สนุกสนาน เราสร้างถิ่นฐาน ไร่จนถึงใหญ่ เมืองไทยเรานี้
แสนดีกระไร เรารักเมืองไทยยิ่งชีพเราเอ๋ย"^{๖๒}

บทเพลงทั้งสองซึ่งได้กล่าวข้างต้นนั้น มีอยู่ระยะหนึ่งที่ทางสถานีวิทยุกระจาย
เสียงของรัฐบาล ได้ส่งกระจายเสียงอยู่เป็นประจำ เป็นผลให้ผู้นิยมร้องกันอย่างแพร่หลายในหมู่
เยาวชนไทย ซึ่งก็นับได้ว่าเป็นการสร้างความรู้สึกรักชาติ และจงรักภักดีต่อชาติอย่างได้ผล

สำหรับทางบทร้อยกรองก็เช่นเดียวกัน ได้มีการเผยแพร่บทกลอนและโคลง
ที่กระตุ้นให้เกิดความรักชาติอย่างแพร่หลาย ทั้งโดยทางวิทยุกระจายเสียง และจัดฉายสไลด์
ทางวิทยุโทรทัศน์ ตัวอย่างบทกลอนและโคลงที่ชักจูงให้เกิดความรู้สึกชาตินิยมก็ไดแก่^{๖๓}

^{๖๑} กรมการปกครอง (จัดพิมพ์) เราเป็นไทย (พระนคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น
๒๕๐๘) หน้า ๑๓.

^{๖๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒.

^{๖๓} จากแฟ้มเอกสารของกองบัญชาการกองทัพบก

ความหวังชาติปลอคน
 อยู่ที่ไทยรวมมาน
 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์สดาน
 รักเกียรติ รักศักดิ์นอม
 เราไทยควรเร่งรู้
 เพิกชาติ เพิกอธิปไตย
 ต่างรวมรวมเอาโรย
 สมเกียรติ เลือดไทยกล้า

ภัยพาล ปวงนา
 พรุ่งพร้อม
 ที่เกิด ตมนา
 แน่วไว้ในกมล
 รักไทย เด็ดนา
 คุฟ้า
 ลานะ อรินา
 กลืนสูรีปุสยอน

จงรักชาติศาสนาหากษัตริย์
 รักษาบัลลังก์ไทยไว้ให้มั่น
 คอมมิวนิสต์คิดบุกรุกประจัญ
 คองฟาดฟันมันในบัลลังก์ลาญ
 จะให้ชาติไทยคงดำรงอยู่
 เราต้องรู้รักชาติศาสนา
 ภักดีคอมมิวนิสต์เป็นประธา
 และตั้งหน้าต่อสู้คอมมิวนิสต์

ในค่านสิ่งตีพิมพ์นั้น รัฐบาลก็ได้จัดพิมพ์หนังสือออกเผยแพร่หลายชุดด้วยกัน ที่สำคัญคือชุดที่มีชื่อว่า "เราเป็นไทย" หนังสือชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อต่อต้านคอมมิวนิสต์โดยตรง ขณะเดียวกันก็ได้สอดแทรกการกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกรักชาติ ความรู้สึกหวงแหนแผ่นดินไทยไปด้วย ดังจะเห็นได้จากบทที่ ๔ ซึ่งเป็นบทที่ว่าด้วยเรารักชาติไทย มีข้อความบางตอนดังนี้ "การรักชาติไทยก็คือการรักคนไทยทุกคน ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นพี่น้องกันนั่นเอง เราเป็นคนไทยถ้าเราไม่รักชาติไทยแล้ว ก็จะทำให้ใครที่ไหนเล้าเรามารัก เพราะฉะนั้นเมื่อเราเกิดมาใคร่ว่าเป็นคนไทย ก็อย่าอาศัยท่ามาหาถิ่นบนดินแดนคนไทยเป็นปกติสุขเจ้านี้ จึงเป็นหน้าที่ของเรที่จะต้องรักชาติไทยมากที่สุด รักพวกเราคนไทยด้วยกันให้มากที่สุด ใครที่เป็นคนไทย แต่ไม่รักคนไทยด้วยกันกลับไม่นิยมรักใคร่คนอื่น คนนั้นก็เสียชาติที่เกิดมาเป็นไทย..."^{๖๔} อีกตอนหนึ่งของหนังสือเล่มเดียวกันนี้มีความ

^{๖๔} กรมการปกครอง, หน้า ๑๑.

ว่า "เมืองไทยเรานี้เป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ยิ่งนัก ปู่ย่าตายายของเราได้ครอบครองและรักษาผืนแผ่นดินไทยนี้ไว้ จนเป็นมรดกตกทอดมาจนถึงตัวเรา โดยคุณงามความดีของท่าน เป็นปกติสุขจนทุกวันนี้ นับเป็นบุญคุณต่อเราอย่างใหญ่หลวง สุกที่จะหาสิ่งใดมาเปรียบปาน เราจะสนองบุญคุณของท่านได้อย่างไร ก็ด้วยการช่วยกันรักษาดินแดนไทยนี้ไว้ ให้เป็นของไทยตลอดไป เหมือนดังที่ปู่ย่าตายายของเรา ท่านได้เคยทำไว้ เป็นอย่างดีมาแล้วในกาลก่อน..."^{๖๕}

นอกจากการเผยแพร่ความรู้รักชาตินิยม โดยอาศัยสื่อมวลชนในรูปแบบเพลง บทกลอน และสิ่งที่พิมพ์แล้ว ทางรัฐบาลยังได้ดำเนินการเผยแพร่ในรูปแบบอื่น ๆ อีกด้วย อาทิเช่น จัดให้มีการประกวดเพลงลูกทุ่งตามสถานีวิทยุต่าง ๆ โดยมีเนื้อร้องไปในทำนองส่งเสริมความรักชาติ และเนื้อเร้า ๆ นี้ ทางกองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (กอ.ปค.) ก็ได้จัดให้มีการประกวดภาพเขียนขึ้น โดยมีความมุ่งหมายที่จะส่งเสริมประชาชนให้เกิดความรู้สึกรักชาติ พวงแหวนผืนแผ่นดินไทย และเกิดความรู้สึกต่อต้านคอมมิวนิสต์^{๖๖}

การส่งเสริมความรู้รักชาตินิยมโดยทางสื่อมวลชนต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้วนั้น เป็นเรื่องที่ไม่เห็นอย่างแจ่มชัดว่า รัฐบาลได้นำเอานโยบายชาตินิยมมาไว้ในปัจจุบัน โดยมีความมุ่งหมายที่จะนำเอาพลังของความรู้รักชาติ ความรู้สึกจงรักภักดี และพวงแหวนผืนแผ่นดินอันเป็นม่านเกิดเมืองนอน ไม่ต่อต้านการคุกคามของคอมมิวนิสต์ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง รัฐบาลได้เสริมสร้างความรู้รักชาตินิยม เพื่อไว้เป็นปราการต่อต้านการขยายตัวของอิทธิพลคอมมิวนิสต์ในประเทศไทย

๑. สรุป

ในระยะหลังนี้อิทธิพลคอมมิวนิสต์เริ่มเผยแพร่เข้าสู่ประเทศไทย ทำให้รัฐบาลต้องนามาตรการปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อต่อต้าน นอกจากนั้นอิทธิพลทางเศรษฐกิจของชาวจีนโดยทั่วไป ก็ยังทำให้เป็นที่วิตกกังวลของรัฐบาลอยู่ด้วย โดยเฉพาะในสมัยที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีครั้งที่สอง จึงได้มีการส่งเสริมความรู้รักชาตินิยมในหมู่คนไทย และกำหนดมาตรการปฏิบัติต่อชาวจีนขึ้นอีก

มาตรการที่นำมาปฏิบัติในระบอบนั้นก็คือการกำหนดจำนวนคนต่างด้าวเข้าประเทศให้ลดน้อย

๖๕ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕.

๖๖ สัมภาษณ์ร้อยเอก คารว อานเหลือ เจ้าหน้าที่ประจำกองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๑๓

ลง และการเห็นการรวมเป็นชนต่างดาว ทั้งนี้เพื่อจะกักกันชาวจีนมิให้เข้ามาในประเทศไทย นอกจากนั้นก็มีกาฯ เหมงวอควอควันตอชาวจีนเพื่อป้องกันกาฯ แทรกซึมบ่อนทำลายของคอมมิวนิสต์ เนื่องจากในระยะนั้นคอมมิวนิสต์เป็นฝ่ายมีชัยบนแผ่นดินจีน ทำให้ชาวจีนในประเทศไทยหันกลับไปนิยมจีนคอมมิวนิสต์กันมากขึ้น และโดยที่ทั้งจีนคอมมิวนิสต์และจีนแควจะชาติใดได้โรงเรียนเป็นสถานที่เผยแพร่ลัทธิของตน รัฐบาลจึงได้ดำเนินการควบคุมโรงเรียนจีนอย่างกวาดล้าง โดยตัดเงื่อนไขให้จัดโรงเรียนให้เป็นที่ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์และในที่สุดก็ได้ออกพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ขึ้นใหม่อีกฉบับหนึ่ง เพื่อให้การควบคุมเข้มไปอย่างรัดกุมยิ่งขึ้น ในด้านการประกอบอาชีพ ก็ได้ปรับปรุงและเพิ่มเติมการสงวนอาชีพไว้ให้คนไทยขึ้นใหม่ นอกจากนี้ก็มีการควบคุมการถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน เพื่อลดอิทธิพลทางเศรษฐกิจของชาวจีนให้ลดน้อยลงและยังมีมาตรการอื่น ๆ เพื่อควบคุมอีกหลายประการ

นอกจากมาตรการปฏิบัติต่อชาวจีนแล้ว รัฐบาลยังได้ส่งเสริมให้คนไทยมีความรู้สึกรักชาติ ภาพภูมิใจในชาติของตน วิธีที่ได้มากที่สุด และได้ผลดีที่สุดก็คือการแต่งบทเพลงและบทละครนอกเผยแพร่ทางสื่อมวลชน ซึ่งส่วนใหญ่ประพันธ์และดำเนินงานโดยหลวงวิจิตรวาทการ เพราะเป็นสิ่งที่น่าสนใจและจดจำได้ง่ายในหมู่ประชาชน จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้พ้นจากตำแหน่งไปเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๐๐ โดยการรัฐประหารของจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์

เนื่องด้วยภัยคอมมิวนิสต์ที่คุกคามอยู่ไม่มีท่าทีว่าจะสงบลง ทั้งยังรุนแรงขึ้นทุกขณะ รัฐบาลจึงต้องเป็นมาตรการต่าง ๆ เพื่อต่อต้าน ในปัจจุบันนี้ถ้าพิจารณาให้ดีแล้ว จะเห็นได้ว่ารัฐบาลยังใช้นโยบายชาตินิยม เพื่อรวมความสามัคคีของคนในชาติอยู่ แต่มีใคแสดงออกโดยชัดแจ้ง เพื่การศึกษาได้จะเห็นได้จาก คำปราศรัยของ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีบางท่าน มีข้อความปลุกใจให้รักชาติ มีความจงรักภักดีต่อชาติ และห่วง หนความ เป็นเอกราชของชาติ ให้มีความสามัคคีกันเพื่อต่อต้านภัยคอมมิวนิสต์เป็นอัน นอกจากนี้ยังมีมาตรการปฏิบัติอื่น ๆ เช่น มีการร่างพระราชบัญญัติเพื่อควบคุมอาชีพคนต่างดาว การหาทางส่งเสริมให้คนไทยสนใจในกิจการค้า การพิจารณาลดโควตาคนเข้าเมืองลงอีก ตลอดจนการปรับปรุงกฎหมายที่ดินเพื่อควบคุมมิให้คนต่างดาวเข้ามากร่นซื้อได้ ซึ่งจากที่กล่าวมานี้พอจะอนุมานได้ว่าเป็นนโยบายชาตินิยมของรัฐบาลปัจจุบัน

สิ่งที่แสดงให้เห็นว่ามีการใช้นโยบายลัทธิชาตินิยมอีกอย่างหนึ่งก็คือรัฐบาลได้ส่งเสริมความรู้สึกชาตินิยม โดยผ่านทางสื่อมวลชน ซึ่งปรากฏออกมาในรูปบทเพลง บทกลอน นำมาส่ง-กระจายเสียงทางวิทยุ และแพร่ภาพทางโทรทัศน์ นอกจากนี้ก็มีสิ่งตีพิมพ์บทความเกี่ยวกับความรักชาติด้วยข้อความที่เข้าใจง่าย เพื่อใช้เผยแพร่โดยทั่วไป การจัดประกวดภาพเขียนที่แสดงความรักชาติ และการจัดประกวด

ภาพเขียนที่แสดงความรักชาติ และการจัดประกวดเพลงลูกทุ่ง ฯลฯ ก็เป็นนโยบายที่รัฐบาลนำเอามาปรับปรุงเช่นกัน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ พอจะเป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่า ในปัจจุบันมีการนำเอานโยบายลัทธิชาตินิยมมาใช้ เพื่อรวมความสามัคคีของชนในชาติ ในอันที่จะต่อต้านภัยคอมมิวนิสต์ ซึ่งกำลังคุกคามยิ่งขึ้นทุกที ทั้งนี้โดยการกำหนดมาตรการปฏิบัติต่าง ๆ และการส่งเสริมความรู้รักภักดีในหมู่ชนชาวไทย ทั้งโดยคำปราศรัยและการเผยแพร่ทางสื่อมวลชน ซึ่งจะไม่รุนแรงและเห็นแก่ตัวในสมัยที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีทั้งสองสมัย แต่ก็พอที่จะกล่าวได้ว่า นี่การใช้นโยบายลัทธิชาตินิยมจริง และคงจะมีมาตรการต่าง ๆ ตามมาอีกในไม่ช้า